

Brüssel, 6.11.2013
COM(2013) 769 final

2013/0377 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 seoses Ühinenud Rahvaste
Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokollide tehnilise
rakendamisega**

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Doha muudatus

Detsembris 2012 Dohas toimunud kliimamuutuste konverentsil võtsid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni (edaspidi „konventsioon”) Kyoto protokolli 192 osalist vastu selle protokolli muudatuse¹. Doha muudatusega kehtestati Kyoto protokolli teine kohustusperiood, mis algas 1. jaanuaril 2013 ja lõpeb 31. detsembril 2020.

Doha muudatusega võtsid Euroopa Liit, selle liikmesriigid ja Island kohustuse, et nende kasvuhoonegaaside keskmine aastane heitkogus aastatel 2013–2020 ei ületa 80 % baasaasta [mujal tõlgitud ka „alusaasta”] (enamasti 1990) heitkogusest². See kohustus põhineb heitkoguste vähendamise eesmärkidel, mis on sätestatud 2009. aastal vastuvõetud kliima- ja energiapaketi, eelkõige ELi heitkogustega kauplemise süsteemis (edaspidi „ELi HKS”) ja jõupingutuste jagamist käsitlevas otsuses³. Kohustuse arvutamisel võeti arvesse Euroopa Liidu õigusnormide ja Kyoto protokolli teise kohustusperioodi reguleerimisala erinevusi⁴. See lähenemisviis on kooskõlas nõukogu 2012. aasta märtsi järeldustega, mille kohaselt peaks Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi ühine kohustus põhinema kliima- ja energiapaketil, kuid iga liikmesriigi heite vähendamise kohustus Kyoto protokolli teisel kohustusperioodil ei ületa tema ELi õigusaktidest tulenevat kohustust. Seda lähenemisviisi järgisid Euroopa Liit ja selle liikmesriigid teates, mille nad esitasid 2012. aasta aprillis oma teise kohustusperioodi kohustuse kohta⁵.

Peale Doha muudatuse võeti Doha kliimamuutuste konverentsil vastu ka mitu otsust, milles käsitleti Doha muudatuses loetletud oluliste leevendamiskohustuste täitmisega seotud tehnilisi küsimusi, sh otsused Kyoto ühikute arvestamise ja haldamise kohta üleminekul esimesest kohustusperioodist teise ja teisel kohustusperioodil (otsused 1/CMP.8 ja 2/CMP.8)⁶. Rakenduspaketi lõpuleviimiseks valmistatakse ette veel üht otsustekogumit ja Euroopa Liit töötab selle nimel, et need otsused võetaks vastu Varssavi kliimamuutuste konverentsil novembris 2013.

Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi kohustuste ühine täitmine

Kyoto protokolli artikli 4 kohaselt võivad osalised täita oma kohustusi ühiselt. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid kasutasid seda võimalust, kui nad ratifitseerisid Kyoto protokolli 2002.

¹ Otsus 1/CMP.8, mis võeti vastu Kyoto protokolli osaliste koosolekuna peetaval osaliste konverentsil, FCCC/KP/CMP/2012/13/Add.1.

² Esimesel kohustusperioodil olid ELi baasaastad järgmised: CO₂, CH₄ ja N₂O heite baasaasta oli kõigil liikmesriikidel 1990, v.a Bulgaaria (1988), Ungari (1985.–1987. aasta keskmine), Sloveenia (1986), Poola (1988) ja Rumeenia (1989). Fluoritud gaaside heite baasaasta oli kõigil liikmesriikidel 1995, v.a Austria, Prantsusmaa, Itaalia ja Slovakkia (1990) ning Rumeenia (1989).

³ 23. aprillil 2009 vastu võetud õigusaktid, sh Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/29/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, et täiustada ja laiendada ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta otsus nr 406/2009/EÜ, milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020 (ELT L 140, 5.6.2009).

⁴ Seda reguleerimisala erinevust on üksikasjalikult selgitatud komisjoni talituste töödokumendis „Preparing the EU's Quantified Emission Limitation or Reduction Objective (QELRO) based on the EU Climate and Energy Package”, SWD(2012) 18 final, 13.2.2012.

⁵ Taani ja Euroopa Komisjoni poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel 19. aprillil 2012 esitatud teade „Information on the quantified emission limitation or reduction objectives (QELROs) for the second commitment period under the Kyoto Protocol”, FCCC/KP/AWG/2012/MISC.1.

⁶ Vt allmärkus 1.

aastal ja rakendasid selle esimest kohustusperioodi⁷. Doha muudatuse üle peetud läbirääkimiste ajal teatasid Euroopa Liit ja selle liikmesriigid selgesõnaliselt, et kavatsevad ka teisel kohustusperioodil täita oma kohustusi ühiselt, kaasates seekord ka Islandi.

Kui osalised on otsustanud täita oma kohustused ühiselt, loetakse neist igaühe kohustused täidetuks, kui ühine kohustus on täidetud (võttes aluseks nende kasvuhoonegaaside koguheitte kogu kohustusperioodi jooksul). Kui ühist kohustust ei täideta, vastutab iga osaline oma heitetaseme eest, mis on sätestatud tema kohustuste ühise täitmise lepingus. Seepärast on Kyoto protokolliga nõutud, et kohustuste ühise täitmise lepingu osalised peavad kindlaks määrama igale sellise lepingu osalisele lubatud heitetaseme ja teatama need heitetasemed, kui nad annavad hoiule oma heakskiitmiskirjad.

Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi kohustuste ühise täitmise tingimused on sätestatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli Doha muudatuse sõlmimist ja sellega võetavate kohustuste ühist täitmist käsitleva nõukogu otsuse ettepaneku I lisas⁸. Need tingimused sätestatakse ka Islandiga sõlmitavas kahepoolses lepingus, mille läbirääkimise volituste saamiseks esitas komisjon 2013. aasta juunis nõukogule soovitus. Kui need tingimused, sh vastavad heitetasemed, on kokku lepitud, tuleb need teatada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile, kui Euroopa Liit, selle liikmesriigid ja Island annavad hoiule oma Doha muudatuse heakskiitmise kirjad.

Heitkoguste arvestamine pärast 2012. aastat

Kyoto protokolli teisel kohustusperioodil jätkatakse olemasoleva põhjaliku heitkoguste arvestamise süsteemi kasutamist ja teataval määral täiustatakse seda, et tagada iga osalise saavutuste läbipaistvus ja kohustuste täitmine. Süsteemi keskmes on nõue, et kõik kohustuste võtnud osalised peavad arvutama lubatud koguse. See lubatud kogus on heitkogus (CO₂-ekvivalenttonnides), mille iga osaline võib kohustusperioodil tekitada. Lubatud kogus antakse välja lubatud koguse ühikutes (LKÜ) iga osalise riiklikus registris. Nõukogu otsuse ettepaneku II lisa kohase kohustuste ühise täitmise lepingu alusel tähendab see, et Euroopa Liit, selle liikmesriigid ja Island vastutavad igaüks selle eest, et anda oma riiklikus registris välja nende vastavaid lubatud koguseid tähistavad LKÜd.

Peale LKÜde kantakse riiklikesse registritesse ka tehingud Kyoto protokolli paindlike mehhanismide kasutamisest tulenevate ühikutega ja peetakse nende üle arvet. Lisaks LKÜde kantakse registrisse ka tõendatud heitkoguste vähendamise ühikuid (THVd) puhta arengu mehhanismi kohaselt teostatavate projektide jaoks, heitkoguste vähendamise ühikuid (HVÜd) ühisrakendusprojektide jaoks ja heitkoguste neeldumise ühikuid (HNÜ) neeldajates sidumise jaoks. Nende ühikutega tehinguid tehes tuleb täita rahvusvahelisi nõudeid, nt paindlikes mehhanismides osalemise õiguse kriteeriume ja kohustusperioodi reservi nõudeid. Nende nõuetega tagatakse, et ükski osaline ei müüks liiga palju ühikuid, kui seda ei õigusta asjaomase osalise tegelikult vähendatud heitkogus. Doha kliimamuutuste konverentsil lepidi lisaks kokku eeskirjad, milles käsitletakse üleminekut esimesest kohustusperioodist teise, eelkõige esimese kohustusperioodi LKÜde ülejäägi ülekandmist.

Kuigi äsja kokkulepitud Kyoto eeskirjad ei mõjuta põhimõtteliselt ELi HKSi ega jõupingutuste jagamist käsitleva otsuse toimimist, tuleks siiski täpsustada Kyoto protokolli kohase arvestussüsteemi ja Euroopa Liidu õigusnormide alusel kehtivate arvestuseeskirjade omavahelist suhet ning Kyoto eeskirjade rakendamine tuleb viia kooskõlla ELi õigusnormide

⁷ Nõukogu otsus 2002/358/EÜ, 25. aprill 2002, mis käsitleb Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli heakskiitmist Euroopa Ühenduse nimel ja sellega võetavate ühiste kohustuste täitmist (EÜT L 130, 15.5.2002, lk 1).

⁸ COM(2013) 768 final.

alusel kehtivate eeskirjadega. Peale selle tuleb koostada täiendavad tehnilised eeskirjad kohustuste ühise täitmise lepingu rakendamiseks.

Euroopa Liidus tehnilise rakendamise õiguslik alus

Kyoto protokoll esimesel kohustusperioodil (2008–2012) rakendati rahvusvaheliselt kokkulepitud nõudeid seiremehhanismi otsuse⁹ ja ELi HKSi teisel etapil (2008–2012) kohaldatud registrimääruste alusel¹⁰. Need nõuded hõlmasid heitkoguste ja ühikute arvestamist, ELi ühist kohustuste täitmist, ühikute haldamist Kyoto protokollist tulenevate kohustuste täitmiseks ja koostoimet ELi HKSi ühikuholdamisprotsessidega. Registrimäärused sisaldasid arvestus- ja ühikuholdamiseeskirju, mille kohaselt rakendati ELi HKSi ja Kyoto protokoll esimest kohustusperioodi. Praegu jõus olevas registrimääruses¹¹ on sätestatud vaid ühikute haldamine, mis on seotud ELi HKSi kolmanda etapi ja jõupingutuste jagamist käsitleva otsuse rakendamise ja toimimisega. Määrusega ei reguleerita arvestusnõudeid protokoll tehniliseks rakendamiseks pärast 2012. aastat.

Kyoto protokoll rakendamiseks pärast 2012. aastat tuleb Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi jaoks koostada tehnilised rakenduseeskirjad. Hiljuti vastuvõetud seiremehhanismi määruses¹² ei ole õiguslikku alust, mis võimaldaks komisjonil neid eeskirju kehtestada liikmesriikide riiklike registrite jaoks. Seetõttu tuleb kõnealust määrust vajaliku õigusliku aluse loomiseks muuta.

2. KYOTO PROTOKOLLI TEHNILINE RAKENDAMINE PÄRAST 2012. AASTAT

Et tagada Kyoto protokoll tehniline rakendamine Euroopa Liidus pärast 2012. aastat, võimaldada Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi kohustuste ühine tulemuslik täitmine ning kindlustada selle kooskõla ELi HKSi ja jõupingutuste jagamist käsitleva otsuse toimimisega, on Euroopa Liidus vaja tehnilisi rakenduseeskirju. Need eeskirjad peaksid hõlmama mitmesuguseid küsimusi, sh järgmisi:

- ühikute haldamise protsessid, nt tehingud Kyoto ühikutega (väljaandmine, ülekandmine, omandamine, tühistamine, kasutuselt kõrvaldamine, järgmisse kohustusperioodi ülekandmine, asendamine või kehtivusaja muutmine) liidu, selle liikmesriikide ja Islandi riiklikes registrites ja nende vahel;
- esimesest kohustusperioodist teise üleminekuga seotud arvestusprotsessid, sh LKÜde, THVde ja HVÜde ülejäägi ülekandmine esimesest kohustusperioodist teise;

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 280/2004/EÜ, 11. veebruar 2004, ühenduse kasvuhoonegaaside heitmete järelevalve ja Kyoto protokoll rakendamise süsteemi kohta (ELT L 49, 19.2.2004, lk 1).

¹⁰ Komisjoni määrus (EÜ) nr 2216/2004, 21. detsember 2004, registrite standarditud ja turvatud süsteemi kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele 280/2004/EÜ (ELT L 386, 29.12.2004, lk 1) ning komisjoni määrus (EL) nr 920/2010, 7. oktoober 2010, standarditud ja turvatud registrisüsteemi kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele nr 280/2004/EÜ (ELT L 270, 14.10.2010, lk 1).

¹¹ Komisjoni määrus (EL) nr 389/2013, 2. mai 2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011 (ELT L 122, 3.5.2013, lk 1).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013, 21. mai 2013, kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 13).

- eelmise perioodi ülejäägi reservi ja kohustusperioodi reservi loomine ja haldamine kohustuste ühise täitmise lepingu iga osalise poolt;
- maksu maksmine tulult, mida saadakse HVÜde väljaandmisest ja LKÜde esimesest rahvusvahelisest üleandmisest teisel kohustusperioodil.

Käesolev Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek on alus, mis võimaldab neid tehnilisi aspekte Euroopa Liidus õigusaktide vastuvõtmise kaudu rakendada.

Ühikute haldamise protsessid

Käesoleva ettepanekuga ettenähtud delegeeritud õigusakte on vaja selle tagamiseks, et kõik Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi riiklikes registrites Kyoto ühikutega tehtavad tehingud oleksid kooskõlas liidu, liikmesriikide ja Islandi kohustuste ühise täitmisega. Sellised tehingud on väljaandmine, ülekandmine, omandamine, tühistamine, järgmisse kohustusperioodi ülekandmine, asendamine, kehtivusaja muutmine ja kasutuselt kõrvaldamine. Samuti tuleb tagada, et ühikute haldamise protsesse, mis on kehtestatud heitkoguste ja ühikute arvestamiseks ELi HKSi ja jõupingutuste jagamist käsitleva otsuse raames, rakendataks tulemuslikult. Teisel kohustusperioodil kehtiva kohustuste ühise täitmise lepingu jaoks on vaja täpsemalt määratleda Euroopa Liidus Kyoto protokoll rakendamise eeskirjad.

Nii ELi HKSi kui ka jõupingutuste jagamist käsitleva otsusega on lubatud Kyoto ühikute piiratud kasutus ELi õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks. On väga tähtis, et Kyoto eeskirjade tehniline rakendamine Euroopa Liidus võimaldaks sama suurt paindlikkust kui liidu õigusnormid, need ühikud oleksid ELi HKSi sätete kohaselt kättesaadavad käitajatele ja liikmesriikidele seoses kohustustega, mida nad peavad täitma jõupingutuste jagamist käsitleva otsuse järgi. Samuti on tähtis, et tehnilisel rakendamisel säilitataks töökindlad arvestustavad, mis aitavad tagada Kyoto protokoll rakendamise eeskirjade kooskõla ELi HKSi ja jõupingutuste jagamist käsitleva otsusega. Sealhulgas tuleb tagada, et iga nõuete täitmiseks loodud või kasutatud ELi ühiku kohta antakse välja või kõrvaldatakse kasutuselt üks vastav Kyoto ühik.

Käesoleva ettepanekuga ettenähtud delegeeritud õigusaktides tuleb lisaks kindlaks määrata tõhus kord ühikute kasutuselt kõrvaldamiseks pärast 2012. aastat: ühise kohustuse täitmine sõltub sellest, kas Euroopa Liit, iga liikmesriik ja Island kõrvaldavad ühikud kasutuselt vastavalt nende heitetasemele. Kui liit, liikmesriigid ja Island kõrvaldavad ühikuid kasutuselt ühtse korra kohaselt ning määravad selgelt kindlaks iga osalise poolt kõrvaldatavad ühikud, tagavad nad, et liidu õigusnormide täitmine tähendab ka Kyoto protokoll kohaste kohustuste täitmist ja vastupidi. Sellist korda on tarvis ka ELi HKSi toimuva arvestamise usaldusväärsuse tagamiseks. Kui ELi HKSi kuuluvad käitajad täidavad selle süsteemiga ettenähtud kohustusi, on tagatud, et ei ole vaja omandada täiendavaid Kyoto ühikuid asjaomaste heitkoguste katteks, et täita Kyoto arvestusnõudeid teisel kohustusperioodil. Selleks tagatakse käesoleva ettepanekuga ettenähtud delegeeritud õigusaktidega, et ELi HKSi vahemikus 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2020 hõlmatud heitkogustele vastavalt kõrvaldatakse kasutuselt Kyoto protokoll teisel kohustusperioodil kehtivad ühikud. Nii tagatakse nende õigusaktidega, et iga ELi HKSi tagastatud ühiku eest, mis katab Kyoto protokoll A lisas loetletud allikatest pärit heitkoguseid, kõrvaldatakse kasutuselt üks teisel kohustusperioodil kehtiv Kyoto ühik. Samuti nähakse nendega ette, et teisel kohustusperioodil kehtivaid Kyoto ühikuid kõrvaldatakse kasutuselt liikmesriikide ja Islandi ELi HKSi väliste sektorite heitkoguste ja neeldajates seotud heite eest sel määral, mil protokoll asjaomaseid gaase, allikaid ja neeldajaid hõlmab.

Esimesest kohustusperioodist teise üleminekuga seotud arvestusprotsessid

Otsuses 13/CMP.1, milles on kirjas Kyoto protokolli peamised arvestuseeskirjad,¹³ on esitatud sätted, mis võimaldavad osalistel pärast seda, kui on hinnatud nende kõigi vastavust nõuetele, HVÜsid, THVsid ja LKÜsid järgmisesse kohustusperioodi üle kanda. Selle otsuse kohaselt võib HVÜsid ja THVsid üle kanda kuni 2,5 % ulatuses osalise lubatud kogusest. Heitkoguste neeldumise ühikuid (HNÜd), ajutisi THVsid (aTHVd), pikaajalisi THVsid (pTHVd) ja HNÜdest ümber muudetud HVÜsid üle kanda ei saa. Otsusega 1/CMP.8 kinnitati nende eeskirjade kohaldamist pärast 2012. aastat ja lisati nõue, et ülekantud LKÜd antakse üle asjaomase osalise eelmise perioodi ülejäägi reservi.

THVde ja HVÜde ülekandmise protsentuaalset piirmäära kohaldatakse lubatud koguse põhjal ning esimesel kohustusperioodil kehtivaid THVsid ja HVÜsid, mida kasutatakse nõuete täitmiseks ELi HKSi kolmandal etapil (2013–2020), hoitakse liidu registris. Neil põhjustel on väga tähtis, et Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide piirmäära kohaldatakse viisil, mis võimaldab selliseid ühikuid edaspidiseks kasutusest kõrvaldamiseks üle kanda. Lisaks on ELi HKSi nõutud, et kontosid peavad avama ja haldama mitte üksnes osalised, vaid ka eraõiguslikud üksused. Arvestades, et neil kontodel hoitav võib hõlmata ka THVsid ja HVÜsid, on tähtis kehtestada ühtsed eeskirjad, mis võimaldavad ülekandmiseeskirju optimaalselt rakendada. Ka LKÜsid, mis esindavad ELi HKSi teisest etapist kolmandasse üle kantud saastekvoote, hoitakse liidu registris. Seepärast tuleb delegeeritud õigusaktidega kehtestada ka eeskirjad LKÜde ülekandmise eeskirjade kohaldamiseks, et tagada Kyoto arvestussüsteemi rakendamine kooskõlas ELi HKSi ja jõupingutuste jagamist käsitleva otsuse kohase arvestussüsteemiga.

Eelmise perioodi ülejäägi reservi ja kohustusperioodi reservi loomine ja haldamine kohustuste ühise täitmise lepingu iga osalise poolt

Käesoleva ettepanekuga ettenähtud delegeeritud õigusaktides tuleb sätestada ka kohustusperioodi reservi toimimine Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi riiklikes registrites. Rahvusvaheline nõue luua kohustusperioodi reserv ja seda hallata on osa iga osalise kohustusest oma lubatud kogust hallata ja selle üle arvet pidada. Rahvusvaheliste otsuste kohaselt võrdub kohustusperioodi reserv kas 90 %-ga osalise algsest lubatud kogusest või 100 %-ga tema kõige viimati läbivaadatud inventuuriandmete kohasest heitkogusest (olenevalt sellest, kumb on väiksem), korrutatuna 8-ga. Igal kohustuste ühise täitmise lepingu osalisel on eraldi kohustusperioodi reserv. Kuna liikmesriikide ja Islandi lubatud kogus hõlmab vaid ELi HKSi väliseid sektoreid ning liidu lubatud kogus ELi HKSi kuuluvaid sektoreid, tuleb käesoleva ettepanekuga ettenähtud delegeeritud õigusaktides kindlaks määrata ühtne strateegia Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi kohustusperioodi reservi täpseks arvutamiseks ja nende reservide kohta läbipaistvate aruannete esitamiseks.

Otsuses 1/CMP.8 on sätestatud, et kõik osalised peavad oma riiklikus registris looma eelmise perioodi ülejäägi reservi konto, ja esitatud järgmised eeskirjad kõnealuse reservi kohta: ühelt eelmise perioodi ülejäägi reservi kontolt võib teisele ühikuid üle anda, iga osaline võib oma eelmise perioodi ülejäägi reservist ühikuid kõrvaldada sellisel määral, mille võrra teise kohustusperioodi heitkogused ületavad lubatud kogust ning iga osaline võib teise osalise eelmise perioodi ülejäägi reservist omandada ühikuid kuni 2 % ulatuses oma eelmise kohustusperioodi lubatud kogusest. Euroopa Liit, selle liikmesriigid ja Island vastutavad igaüks eelmise perioodi ülejäägi reservi loomise ja haldamise eest kooskõlas rahvusvaheliselt kokkulepitud eeskirjadega ja kohustuste ühise täitmise tingimustega. On vaja kindlaks määrata iga eelmise perioodi ülejäägi reservi kohaldamisala vastavalt nõukogu otsuse

¹³ Otsus 13/CMP.1 Kyoto protokolli artikli 7 lõike 4 kohase lubatud koguste arvestamise meetodi kohta, FCCC/KP/CMP/2005/8/Add.2.

ettepaneku I lisas määratletud heitetasemetele. Samuti on vaja kehtestada ühiseeskirjad Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi eelmise perioodi ülejäägi reservi algsaldo¹⁴ kohta ning ühikute kasutamise ja omandamise kohta neis reservides.

LKÜdest ja HVÜdest saadud tulu osa

Otsuse 1/CMP.8 kohaselt tuleb LKÜde esimesest rahvusvahelisest üleandmisest ja HVÜde väljaandmisest saadud tulult maksta 2 % maksu. HVÜde väljaandmise suhtes kohaldatav maks kuulub iga liikmesriigi ja Islandi vastutusse. Kuna aga LKÜde saldo tuleb hoida tasakaalus, et tagada, et iga ühiku eest, mis on kasutatud jõupingutuste jagamist käsitleva otsuse nõuete täitmiseks, oleks võimalik kasutuselt kõrvaldada üks kehtiv Kyoto ühik, tuleb käesoleva ettepanekuga ettenähtud delegeeritud õigusaktidega tagada tuluosa maksu kohaldamise arvestamise kooskõla Euroopa Liidu õigusaktide nõuetega.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Käesoleva ettepanekuga muudetakse seiremehhanismi määruises sisalduvat õiguslikku alust, mis võimaldab komisjonil vastu võtta muid kui seadusandlikke akte, et kehtestada ELi õiguses eeskirju, milles käsitletakse Kyoto ühikute 2012. aasta järgsel ajal arvestamise mitteolemuslikke aspekte. Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi kohustuste, nende elluviimise ja ühise täitmise olemuslikud aspektid on sätestatud mitmes õigusaktis, sh spetsiaalses nõukogu otsuse ettepanekus. Neid aspekte käsitletakse ka Islandiga sõlmitavas kahepoolses lepingus ning Doha muudatuses ja Kyoto protokolli osaliste koosolekuna peetaval osaliste konverentsil selle muudatusega seoses vastu võetud otsustes, samuti seiremehhanismi määruises ja selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktides.

Varasemate registrimääruste alusel võeti selliseid eeskirju vastu kontrolliga regulatiivkomiteemenetluse kohaselt. Nende õiguslik alus oli sätestatud seiremehhanismi otsuses. Õiguslik alus, mis võimaldas registrimääruste vastuvõtmise kaudu rakendada tehnilisi küsimusi, mis olid seotud ühikute haldamisega Kyoto protokolli esimesel kohustusperioodil, oli sätestatud seiremehhanismi otsuse artikli 3 lõikes 3 ja artikli 6 lõikes 1. Otsuses osutati muu hulgas vajadusele võtta vastu komiteemenetluse rakendussätteid seoses aruannetega, milles käsitleti riiklikust registrist saadud teavet lubatud koguse ühikute, heitkoguste neeldumise ühikute, heitkoguste vähendamise ühikute ja tõendatud heitkoguste vähendamise ühikute väljaandmise, omandamise, hoidmise, ülekandmise, tühistamise, kehtetuks tunnistamise ja järgmisse kohustusperioodi ülekandmise kohta eelmisel aastal. Sellega nähti ette ka komiteemenetluse meetmete vastuvõtmine seoses ühendusele ja selle liikmesriikidele kehtiva nõudega „luua ja hallata registreid, et tagada lubatud koguse ühikute, heitkoguste neeldumise ühikute, heitkoguste vähendamise ühikute ja tõendatud heitkoguste vähendamise ühikute väljaandmise, hoidmise, ülekandmise, omandamise, tühistamise ja kehtetuks tunnistamise ning lubatud koguse ühikute, heitkoguste vähendamise ühikute ja tõendatud heitkoguste vähendamise ühikute järgmisse kohustusperioodi ülekandmise täpne arvestus”.

Seiremehhanismi otsus tunnistati kehtetuks ja asendati seiremehhanismi määruisega, mis jõustus 8. juulil 2013. Seiremehhanismi määruise artiklis 10 (Registrite loomine ja töö) on osutatud registrisüsteemile, mis võimaldab Kyoto protokolli tehniliselt rakendada seoses ühikute haldamisega riiklikes registrites. Selles artiklis on ka tähtis säte, et liidule ja liikmesriikidele kehtib rahvusvaheline nõue „luua ja hallata registreid, et pidada täpset arvestust vastavalt vajadusele LKÜde, HNÜde, HVÜde, THVde, aTHVde ja pTHVde

¹⁴ Euroopa Liidu eelmise perioodi ülejäägi reservi (mis luuakse liidu registris) algsaldo koosneb peamiselt LKÜdest, mida hoitakse liidu registris kooskõlas määruise 920/2010/EÜ artikliga 56 ja mis esindavad ELi HKS-i saastekvoote, mis kantakse üle kooskõlas nimetatud määruise artikliga 57. Liikmesriikide ja Islandi eelmise perioodi ülejäägi reservi algsaldo koosneb igas riiklikus registris üle kantud LKÜdest.

väljaandmise, hoidmise, ülekandmise, omandamise, tühistamise, kasutuselt kõrvaldamise, järgmise kohustusperioodi ülekandmise, asendamise või nende kehtivusaja muutmise kohta”. Artikli 10 lõikega 4 on loodud õiguslik alus, et võtta vastu delegeeritud õigusakt, millega rakendatakse mitteolemuslikke aspekte Kyoto protokollis tehnilisel rakendamisel seoses ühikute haldamisega riiklikes registrites, ning millega asendatakse varasema seiremehhanismi otsuse artikli 6 lõige 1. Ent kui seiremehhanismi otsuse artikli 6 lõige 1 kehtis kõigile ühikute „ühenduse ja selle liikmesriikide registrites” haldamise aspektidele, siis seiremehhanismi määrmises on selle sätte kohaldamisala väiksem. Nimetatud määrmisega loodud õiguslikul alusel võib delegeeritud õigusakte vastu võtta „liidu registri” (mitte liidu ja liikmesriikide registrite) „loomiseks” (mitte loomiseks ja haldamiseks).

Seetõttu on vaja seiremehhanismi määrmise artiklit 10 muuta, et luua tulemuslik registrisüsteem, mis võimaldab rakendada Kyoto protokollis teisel kohustusperioodil kehtivaid uusi ühikute haldamise nõudeid. Selle artikli kohaldamisala tuleb laiendada, et see hõlmaks kõiki tehnilise rakendamise aspekte, mis on seotud ühikute haldamisega riiklikes registrites, nagu on nõutud Kyoto protokolliga, Doha muudatusega ja nende kohaselt Kyoto protokollis teise kohustusperioodi kohta vastuvõetud otsustega.

Arvestades nende eeskirjade sisu, mis tuleb käesoleva ettepanekuga ettenähtud õigusaktidega eelõeldu kohaselt vastu võtta, tuleb need õigusaktid vastu võtta delegeeritud õigusaktidena kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290, nii nagu on seiremehhanismi määrmise artikli 10 lõikes 4 juba sätestatud.

Delegeeritud õigusakt täiendab põhieeskirju – selles on täpsustatud nende sisu ja sätestatud üksikasjalikumad eeskirjad. Delegeeritud õigusakt erineb ELi toimimise lepingu artikli 291 kohasest rakendusaktist, milles sätestatakse liidu õigusnormide liikmesriikides rakendamise ühtsed tingimused. Nagu eespool näidatud, ei tulene pärast 2012. aastat rakendatavad arvestusnõuded mitte üksnes ELi õigusnormidest, vaid põhinevad suures osas rahvusvaheliselt kokkulepitud eeskirjadel. Nõndasamuti ei rakenda neid nõudeid mitte üksnes liikmesriigid, vaid neid kohaldatakse ka Euroopa Liidu suhtes, mis seab kohustuse ELi institutsioonidele. Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 ei ühtlustata käesoleva ettepanekuga ettenähtud delegeeritud õigusaktidega olemasolevate eeskirjade rakendamist, vaid neis sätestatakse konkreetsed tehnilised üksikasjad Kyoto protokollis rakendamiseks pärast 2012. aastat.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 seoses Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli tehnilise rakendamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹⁵,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹⁶,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis vastu otsuse [...] Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli Doha muudatuse sõlmimise ja sellega võetavate kohustuste ühise täitmise kohta¹⁷. Otsusega sõlmiti liidu nimel Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli Doha muudatus, millega kehtestati teine kohustusperiood, ning selles on sätestatud tingimused, mille alusel Euroopa Liit, selle liikmesriigid ja Island täidavad kohustusi ühiselt kooskõlas Kyoto protokolli artikliga 4.
- (2) Doha muudatuse sõlmimine, Kyoto protokolli osaliste koosolekuna peetaval osaliste konverentsil sellega seoses vastuvõetud otsuste rakendamine ning Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi kohustuste ühise täitmise tingimused nõuavad selliste eeskirjade kehtestamist, millega tagatakse Kyoto protokolli tehniline rakendamine liidus pärast 2012. aastat, võimaldatakse Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi kohustuste ühine tulemuslik täitmine ning kindlustatakse selle kooskõla ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga (edaspidi „ELi HKS”), mis on loodud Euroopa

¹⁵ ELT C, , lk .

¹⁶ ELT C, , lk .

¹⁷ ELT L, . lk...

Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/87/EÜ¹⁸ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega 406/2009/EÜ¹⁹.

- (3) Kyoto protokollis esimesel kohustusperioodil rakendati heitkoguste ja ühikute arvestamise ja haldamise rahvusvaheliselt kokkulepitud nõudeid ning toimus liidu ja selle liikmesriikide kohustuste ühine täitmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 280/2004/EÜ²⁰ ja nn registrimääruste²¹ alusel. Varasemad registrimäärused asendati komisjoni määrusega (EL) nr 389/2013,²² milles sätestati ühikute haldamine, mis on seotud ELi HKSi ja otsuse 406/2009/EÜ rakendamise ja toimimisega²³. Hiljuti vastuvõetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 525/2013²⁴ ei ole enam õiguslikku alust, mis on vajalik teise kohustusperioodi eeskirjade rakendamist käsitlevate delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseks.
- (4) Teisel kohustusperioodil on liidu lubatud kogus seotud ELi HKSiiga hõlmatud allikatest pärit kasvuhoonegaaside heitega, kui Kyoto protokoll neid hõlmab, kuid liikmesriikide ja Islandi lubatud kogused on seotud igasuguse muu kasvuhoonegaaside heitega, mis on pärit Kyoto protokolliga hõlmatud allikatest või seotud kõnealuse protokolliga hõlmatud neeldajates.
- (5) Otsusega 1/CMP.8²⁵ muudeti Kyoto protokollis paindlikes mehhanismides osalemise õiguse andmise eeskirju. Selles on samuti sätestatud esimesest kohustusperioodist teise üle kantavate ühikute ülempiirid, sh nõue, et iga osaline peab looma eelmise perioodi ülejäägi reservi. Otsuses on sätestatud ka tuluosa 2 % maks, mida tuleb maksta lubatud koguse ühikute (LKÜd) esimesel rahvusvahelisel ülekandmisel ja heitkoguste vähendamise ühikute (HVÜd) väljaandmisel ühisrakendusprojektide jaoks kohe pärast varem osalistele kuulunud LKÜde või heitkoguste neeldumise ühikute (HNÜd) ümbervahetamist HVÜdeks. Praegu peetakse läbirääkimisi Kyoto protokollis teise kohustusperioodi rakendamise täiendavate eeskirjade üle.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ, 13. oktoober 2003, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 406/2009/EÜ, 23. aprill 2009, milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020 (ELT L 140, 5.6.2009).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 280/2004/EÜ, 11. veebruar 2004, ühenduse kasvuhoonegaaside heitmete järelevalve ja Kyoto protokollis rakendamise süsteemi kohta (ELT L 49, 19.2.2004, lk 1).

²¹ Komisjoni määrus (EÜ) nr 2216/2004, 21. detsember 2004, registreeritud standardid ja turvatud süsteemi kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele 280/2004/EÜ (ELT L 386, 29.12.2004, lk 1) ning komisjoni määrus (EL) nr 920/2010, 7. oktoober 2010, standardid ja turvatud registrisüsteemi kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele nr 280/2004/EÜ (ELT L 270, 14.10.2010, lk 1).

²² Komisjoni määrus (EL) nr 389/2013, 2. mai 2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011 (ELT L 122, 3.5.2013, lk 1).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 406/2009/EÜ, 23. aprill 2009, milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 136).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013, 21. mai 2013, kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 13).

²⁵ Otsus 1/CMP.8, mis võeti vastu Kyoto protokollis osaliste koosolekuna peetaval osaliste konverentsil, FCCC/KP/CMP/2012/13/Add.1.

- (6) Selleks et kehtestada ühtsed eeskirjad, millega tagataks Kyoto protokolli tehniline rakendamine liidus pärast 2012. aastat, võimaldataks liidu, selle liikmesriikide ja Islandi kohustuste ühine tulemuslik täitmine ning kindlustatakse selle kooskõla ELi HKSi ja jõupingutuste jagamist käsitleva otsuse toimimisega, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama nende kooskõla rahvusvaheliselt kokkulepitud arvestusnõuetega, otsuse [...] kohaste ühise kohustuste täitmise nõuetega ja liidu asjakohaste õigusaktidega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 525/2013 muudetakse järgmiselt.

1. Artiklisse 3 lisatakse punktid 13a ja 13b:

„13a) „kohustusperioodi reserv” – reserv, mis on loodud vastavalt otsuse 11/CMP.1 lisale või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli kohaste organite vastuvõetud muudele asjaomastele otsustele;

13b) „eelmise perioodi ülejäägi reserv” – reserv, mis on loodud vastavalt otsusele 1/CMP.8 või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli kohaste organite vastuvõetud muudele asjaomastele otsustele;”.

2. Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

- a) artikli 10 lõikesse 1 lisatakse järgmine lõik:

„Liit ja liikmesriigid arvestavad oma registrites selliste ühikute ülekandmist, mis on nõutud Kyoto protokolliga, otsusega 1/CMP.8 või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli kohaste organite vastu võetud muude asjaomaste otsustega, osana tulust, mis on saadud HVÜde väljaandmisest ja LKÜde esimesest rahvusvahelisest ülekandmisest.”;

- b) artiklisse 10 lisatakse lõige 5:

„5. Komisjonil on samuti õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte, et tagada liidu ja liikmesriikide registrite kaudu Kyoto protokolli tehniline rakendamine, liidu, liikmesriikide ja Islandi kohustuste ühine tulemuslik täitmine ning kooskõla direktiivi 2003/87/EÜ ja otsuse 406/2009/EÜ toimimisega, sh järgmine:

- (a) ühikute haldamise protsessid, nt tehingud LKÜde ja THVde, sh pTHVde, aTHVde, HVÜde ja HNÜdega (väljaandmine, ülekandmine, omandamine, tühistamine, kasutuselt kõrvaldamine, järgmisse kohustusperioodi ülekandmine, asendamine või kehtivusaja muutmine) liidu, selle liikmesriikide ja Islandi riiklikes registrites ja nende vahel;
- (b) esimesest kohustusperioodist teise üleminekuga seotud arvestusprotsessid, sh LKÜde, THVde ja HVÜde ülejäägi ülekandmine esimesest kohustusperioodist teise;
- (c) liidu ja liikmesriikide jaoks eelmise perioodi ülejäägi reservi ja kohustusperioodi reservi loomine ja nende reservide haldamine;
- (d) käesoleva artikli lõike 1 kohane tuluosana arvestamine.

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusakte vastu võttes tagab komisjon rahvusvaheliselt kokkulepitud arvestusnõuete ühtse rakendamise, võimalikult suure läbipaistvuse ning selle, et liit ja liikmesriigid arvestavad Kyoto ühikuid täpselt, ning viib ühtlasi halduskoormuse ja kulud miinimumini.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja